

हाट बजारमा कोरोना परीक्षण

बिल्कुमार लिम्बू

ताप्लेजुङ, साउन १२। अब ताप्लेजुङमा प्रयोगको मंगलवार र शनिवार लाग्दै आएको हाटमा समेत नमूनागत रूपमा आरडीटी परीक्षण गरिए भएको छ।

मंगलवारदेखि कोरोना परीक्षण काय शुरू गरिएको कोरोना नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन समितिले जनाएको छ। समितिको बैठकले सेवा गाही तथा उपमोक्ता भीडभाड तराई लेखरहमा नमूनाको रूपमा आरडीटी परीक्षण अघि बढाउने नियो गरेको थिए। 'यसको शुरुवात मंगलवारदेखि गर्दैछो'- कोरोना

नियन्त्रण तथा व्यवस्थापन समितिका सदस्य सचिव एवम प्रमुख जिल्ला अधिकारी डोरेन्द्र निरौलाले भने।

गाउँ-गाउँमा परीक्षणको दायरा बढाउन मंगलवार तै यहाका सबै स्थानीय तहका स्वास्थ्य संयोजकहरूलाई जिम्मेवारी दिन तयारी भएको समेत उन्नेले बताए। निरौलाका अनुसार प्रयोगको स्थानीय तहका संयोजकलाई पहिले चरणमा ५० थानका दरले आरडीटी किट दिएको छ। आरडीटी परीक्षणमा एन्टीबीटी पोर्टेजिम्बको संकेत दिएको कोरोना संकरण हो या होइन भनेर पत्ता लगाउन भने पीसीआर गर्ने तयारी रहेको निरौलाले बताए।

परीक्षण गर्ने प्रवन्ध मिलाउने छन्।

यसको जिम्मेवारी निमित्त स्वास्थ्य प्रमुख राज्यकार खोखेलाई दिएको प्रजित निरौलाले जानकारी दिए। यससै सेवागाहीको भीडभाड बही हुने निकाय वा क्षेत्र छन्नीट गरी आरडीटी परीक्षणलाई बढाउन र दूर गरिएको निरौलाले कार्ययोजना सुनाए। अहिले ताप्लेजुङमा करिव एक हजार दुई सय थान आरडीटी किट दिएको छ। आरडीटी परीक्षणमा एन्टीबीटी पोर्टेजिम्बको संकेत दिएको कोरोना संकरण हो या होइन भनेर पत्ता लगाउन भने पीसीआर गर्ने तयारी रहेको निरौलाले बताए।

दुबेर मृत्यु

सुनसरी, साउन १३। सुनसरीको बराहनगरपालिका-४ का ४० वर्षीय सीताराम चौधरीको माघ मार्गे क्रममा डुबेर मृत्यु भएको छ।

रामधुनी नगरपालिका-६मा रहेको शंकर वेली तालामा जाल हारी माघा मार्गे क्रममा अचानक सोही तालामा दुबेर चौधरीको मृत्यु भएको हो। इलाका प्रधारी कायालय पक्कीबाट गएको प्रहरीको टालीले कानूनी प्रक्रिया पूरा गरेको र घटनावारे अनुसन्धान भइरहेको जनाइएको छ।

काठमाडौं, साउन १३। वैकिंड क्षुर मुद्दामा उच्च अवलम्बन पाटनले दोषी ठर गरी फरार हुदै आएका एक व्यक्तिलाई प्रहरीले अवलम्बन पेश राखेको छ।

मुद्दामा दोषी ठराउ भएर पनि कैद भक्तानी बोर्जु रही फरार हुदै आएका नुवाकोट थानापाति घर भई हाल ललितपुर महानगरपालिका-४ बस्ने ४२ वर्षीय पारस लोहनीलाई प्रहरीले

सोमवार पकाउ गरी मंगलवार ललितपुर जिल्ला अवलम्बन पेश गरेको हो।

काठमाडौंको मातातीर्थमा लुकिंघमी व्यसंहरेको भन्ने सूचनाका व्यारोगी दोस्रीले उनलाई पकाउ गरेको व्यूरोले एक सूचना जारी गरी जनाएको छ। उनलाई आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी अवलम्बन उपस्थित गराइएको व्यूरोले जनाएको छ।

उनीनिरुद्धको मुद्दामा अदालतको गत माघ २९, को फैसलाले २५ दिन कैद र १०, २४ लाख रुपैयांको छ।

संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति समेतका अन्य दुई जानालाई भुक्तानामा पारी वैकिंडको चेक काटी दिएकामा वैकिंड कसुरजन्य अपराध गरेको ठहर भएको थियो।

लक्ष्मीपुर, साउन १३। सहारा नेपाल बचत तथा ऋण सहारी संस्था लक्ष्मीपुर सेवा केन्द्रले असहाय बालबालिकालाई छात्रवृत्ति दिएको छ।

संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरेको हो। उनीहरुको छोराछोरीलाई भुक्तानामा पारी अवधारी भए पनि अपेक्षाकृत भाउ नपाएको दुखेहो गरे। व्यवसायीले विकासे अदुवा सानो अदुवाको तुलानामा बढी फलाले श्रम अनुसार भाउ औपत

सहयोग समिति संयोजक केदार शम्शेर गिरीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा औचित्य माथि अवधारी बालबालिकालाई छात्रवृत्ति दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। बन्दाबन्दी सुन्ने पनि भन्नाले अनेक दुख खेपनुपूऱ्यो। बन्दाबन्दी खुलेपछि कृषिजन्य वस्तु वीकर भापाको मैची भन्नार पुरोका ट्रक भारत प्रवेश गर्न नसकेपछि मैची नदीको पुलमा लामा समय रोकेको थिए।

नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो पुऱ्यो। लामो समय बन्दाबन्दीका कारण निकासी ठप्प भएको अदुवा केही महिनाभाब्य पनि भारतीय अवरोध खेपपूऱ्यो। बन्दाबन्दी सुन्ने पनि भन्नाले अनेक दुख खेपनुपूऱ्यो। बन्दाबन्दी खुलेपछि कृषिजन्य वस्तु वीकर भापाको मैची भन्नार पुरोका ट्रक भारत प्रवेश गर्न नसकेपछि मैची नदीको पुलमा लामा समय रोकेको थिए।

नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो पुऱ्यो। भारत प्रवेश गरेको थिए। निकासी किन रोकेको थियो भन्ने आधार भने फेला पार्न सकिएन। बिना आधार नाकामा सामग्री रोकिंदा पटक-पटक व्यवसायीले करेको घाटासामेत व्यापरोंको छ। नेपालतर्फबाट जाने कच्चा परावर्त नाकामा रोकिंदा घाटासामेत व्यापरोंको छ। इलामसाहित पूऱ्यो पहाडका जिल्लामा व्यावसायिक रूपमा अदुवाखेती भाउ नपाएको तुलानामा बढी फलाले बताइ छ।

कार्यक्रमको सञ्चालन सेवा केन्द्रका कर्मचारी खेगेन्द्र निरौलाले गरेको थिए।

बैकिंड कसुरका फरार प्रतिवादी अदालतमा

सोमवार पकाउ गरी मंगलवार ललितपुर जिल्ला अवलम्बन पेश गरेको हो।

काठमाडौंको मातातीर्थमा लुकिंघमी व्यसंहरेको भन्ने सूचनाका व्यारोगी दोस्रीले उनलाई पकाउ गरेको व्यूरोले एक सूचना जारी गरी जनाएको छ। उनलाई आवश्यक प्रक्रिया पूरा गरी अवलम्बन उपस्थित गराइएको व्यूरोले जनाएको छ।

उनीनिरुद्धको मुद्दामा अदालतको गत माघ २९, को फैसलाले २५ दिन कैद र १०, २४ लाख रुपैयांको छ।

संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरेको हो। उनीहरुको छोराछोरीलाई भुक्तानामा पारी अवधारी भए पनि अपेक्षाकृत भाउ नपाएको दुखेहो गरे। व्यवसायीले विकासे अदुवा सानो अदुवाको तुलानामा बढी फलाले श्रम अनुसार भाउ औपत

असहाय बालबालिकालाई छात्रवृत्ति

लक्ष्मीपुर, साउन १३। सहारा नेपाल बचत तथा ऋण सहारी बालबालिकालाई छात्रवृत्ति दिएको छ।

संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। लामो समय बन्दाबन्दीले प्रकाशित दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। बन्दाबन्दी सुन्ने पनि भन्नाले अनेक दुख खेपनुपूऱ्यो। बन्दाबन्दी खुलेपछि कृषिजन्य वस्तु वीकर भापाको मैची भन्नार पुरोका ट्रक भारत प्रवेश गर्न नसकेपछि मैची नदीको पुलमा लामा समय रोकेको थिए।

सहयोग समिति संयोजक केदार शम्शेर गिरीको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा औचित्य माथि अवधारी बालबालिकालाई छात्रवृत्ति दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। लामो समय बन्दाबन्दीले प्रकाशित दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। लामो समय बन्दाबन्दीले प्रकाशित दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। लामो समय बन्दाबन्दीले प्रकाशित दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध खेपपूऱ्यो। लामो समय बन्दाबन्दीले प्रकाशित दिएको थिए। संस्थाले थाम्हामा पर्याप्त भौजात रकम अन्तर्गत मंगलवार १२ जना विपन्न एकल माहिला तथा पुरुषका छोराछोरीलाई छात्रवृत्ति दिएको छ। नेपाल-भारतको छलफलपछि अवरोध

पूर्वज्येष्ठ

सर्वपादकीय

कोरोनाविरुद्ध एवलै लडौं

भारतसँग सीमाना जोडिएका शहरहरूमा कोरोना संक्रमणको संख्या दिनहुँ बढ्न थालेको छ। नेपालका विराटनगर, वीरगञ्ज, नेपालगञ्ज लगायतका शहरी क्षेत्रमा कोरोना संक्रमितहरूको संख्या बढ्न थालेपछि सामान्य हुन थालेको त्यहाँको जनजीवन फेरि भयभित भएको छ। पछिल्लो चौबीस घण्टामा तीन जनाको मृत्यु भएको थियो त्यसमध्ये एकजना भारतीय नागरिक हुन्। यतिबेला कोरोना परीक्षणको दर कम गर्दै लगिएको छ, तर लक्षणसहितका संक्रमित पनि देखिन थालेको छन्।

कोरोना भाइरसको आतंक शुरू भएको आधा वर्ष पूरा भइसकेको छ। यसबीचमा धेरै देशहरूले औषधिको खोज अनुसन्धान पनि गरेका छन्। तर, ती सबै परीक्षणका क्रममा रहेकाले यो महामारीले व्यापकता लिईरहेको छ। ठूला र समृद्ध भनिएका मूलकहरू नै कोरोना महामारीबाट पूर्णस्पले आक्रान्त छन्। जसका कारण विश्वको अर्थ व्यवस्था नै प्रभावित भएको छ। यस्तोमा विकासशील देशहरूको अर्थतन्त्र धराशायी हुन् स्वाभाविक नै हो। भ्रमणको इतिहास भएकाहरूमा मात्रै देखिएको कोरोना भाइरसको संक्रमण पछिलो समय समुदायमै देखिन थालेपछि सिंगो समुदाय व्रस्त भएको छ। सरकारले महामारी नियन्त्रणका लागि गरेको लकडाउन खोलेपछि जनजीवन सामान्य अवस्थामा फर्किन थालेकोले संक्रमण व्यापक हुने जोखिम पनि उच्च देखिएको छ।

भापा भारतसँग सोभै सीमाना जोडिएको जिल्ला हो। खुला सीमानाका कारण अन्तर्राष्ट्रिय नाका बन्द भए पनि मानिसहरूको आवागमन रोकिएको छैन। कोरोना पीडाकै बीच सरकारले सीमा सुरक्षा कोष स्थापना गरेपनि लुकिछिपी आउने जाने क्रम नरोकिँदा सीमाल्ल खेत्र संक्रमणको उच्च जोखिममा छन्। यसैबीच मैचीनगर नगरपालिका क्षेत्रमा सुरक्षाका लागि खिटिएका प्रहरीमा कोरोना पुष्टि भएपछि त्यहाँ मास टेस्टिङ गर्न थालिएको छ। त्यसै बाह्यशी गाउँपालिकाका एकजना औषधि व्यवसायी र अकाएक स्थानीय नेतामा पनि कोरोना पुष्टि भएको छ। यससे संक्रमण समुदायमा प्रवेश गरिसकेको देखाएको छ भने त्रास पनि बढाएको छ।

देशभर संक्रमितको संख्या साडे अठार हजारभन्दा माथि पुगेको छ। ती मध्ये पैने चौथ ज्ञार संक्रमणमुक्त भएको छन्। यससे संक्रमित भएर पनि कोरोना जिल्ला सकिन्छ भन्ने सद्देश दिएको त छ, तर जुन परिवारले यसकै कारण सदस्य गुमाउनु परेको छ उनीहरूको पीडालाई निको हुन दर उच्च छ भन्ना सान्त्वना मिल्दै। यसले पनि राज्यले परीक्षणको दर घटाएर संक्रमण कम भएको देखाउन खोजिरहेका बेला स्वास्थ्य साक्षाती नउपनाउनु आफ्नै लागि धातक हुन सक्छ। तर्स्थ, विश्वलाई डेढ करोडभन्दा बढीको ज्यान लिएर महामारीको चंगुलमा फसाउने कोरोनाविरुद्धको लडाइ एवलै लड्न तयार हुनुपर्छ। यो भनेको सुरक्षा सतर्कता हो र स्वास्थ्य रक्षाका लागि निर्दिष्ट मापदण्डहरूको अनुशरण र पालना हो।

सामाजिक सञ्जाल

कुनै पनि देशको महानता वा तुच्छता, न्याय वा अन्याय, विवेक वा विवेकहिनता मापन गर्ने अन्तम विन्दु : त्यो देशको सर्वोच्च अदालत हुन्छ। तर, सर्वोच्च अदालतको आफ्नो कुनै निजी उच्चानो हुँदैन। न्यायाधीशको औकातको उच्चालो ठोकिएका मात्र सर्वोच्च अदालतको भवन उच्चालो वा कालो देखिन्छ।

- विजयकुमार पाण्डे

अनुसन्धान र मुद्दाको प्रकृति अनुसार अखिल्यार र सर्वोच्च र विशेष अदालत सरकारको बदमासीमा कानूनले कस्ने होन रसकरको काखमा बस्ने अनि सरकारी इसारा अनुसार डम्ने निकाय विसिनके। फाइल बनाउने, तर्साउने र कमाउने कार्यनीति देखियो। तीनका हैसियत शब्दा अद्यकृत ऐसे त्रितन्त्र टिप्पणी उठाउने पनि छैन।

- केशी हुँगामा

मचान जलायो घर जलायो भनिन्छन, पितल समायो सुन समायो भनिन्छन, रक्सी छ्यापेको तेजाव छ्यायो भनिन्छन, चित्तमा लागेर यसो धक्केलेको हत्या गर्यो भनिन्छन, कोरोना निमूल पाने अभियानमा करोडौं खच गर्यो भ्रष्टाचार भयो भनिन्छन्। समृद्धीका बाधकहरू।

- ज्योति थापा

स्थानीय सरकारको दायित्व

डा. सुरेन्द्र आचार्य

कोभिड-१९ को प्रकोपका कारण विश्वभरका मूलकहरू लामो समय बन्दाबन्दीको अवस्थामा रहे। नेपाल यसको अपवाद बन्ने सम्भावना थिएन। भारतसँगको खुला नाका, भारतमा लकडाउनर्सी रोकिएका नेपाली र काम गुमाएर घर फर्किने वाहानाका बीच नेपालले भारतमा फैलिएको कोरोनाको समाना गर्नुपछ्यो। खासगरी सुदूरपश्चिम र प्रदेश २ मा फैलिएको कोरोनाको संक्रमणले मूल कारण भारतबाट आएका मानिसहुन्। त्यसो त कोरोना भारतबाट पहलोपटक भिरिएको होइ। चीमाना देखाएको यो संक्रमणले नेपाललाई शुरू गर्न अत्याएको थियो। कोरोनाको प्रारम्भ बिन्दु बुहानमा रहेका नेपाली आतिएर नेपाल फर्कने चाहार्थे। सरकारले उनीहरूलाई फिर्ता पनि त्यायो। सौभाग्यवश उनीहरूलाई यसको संक्रमण फेला परेन। फ्रान्सबाट कतार हुँदै फर्किएकी युवतीबाट शुरू भएको यो संक्रमणले १८ हजारभन्दा बढी नेपालीलाई सताएको छ।

नेपालमा एक सय २० दिनको बढ अवस्थापछि जनजीवन सामान्य बनाउन बन्दाबन्दी खुला गरिएको छ। सरकारले ते स्मो महिनामा नै बन्दाबन्दीको खुलुको बनाएर नागरिकलाई जीवितपालीको पार्जनमा फर्कने प्रेरित गरेको थियो। अहिले पनि सुरक्षाका उपाय अपनाएर मात्र पेसा व्यवसाय चलाउन सरकारले भनेको छ। लामा दूरीका सार्वजनिक यातायात र हवाई यातायात अहिले शरू भएका छैनन्। भद्रौ १ गते देखिन सम्पूर्णपमा पुरावै अवस्थामा फर्किने मनस्थितिमा सरकार देखिएको छ। विश्वका करितप्य मुलुकले विस्तारै सामान्य अवस्थामा फर्किने तयारी गरेका छन् र नेपालले गरेको निर्णय मात्रै अपवाद होइन। कोरोना संक्रमणको प्रारम्भिक अवस्थामा फर्किने तयारी थियो। एक जनामा संक्रमण देखिनु दूलै अत्यासको विषय थियो। कोरोनासँग सम्बन्धित कृतृ त्यहाँ यातायात अहिले शरू भएका छैनन्। साथै नेपालका अन्य जिल्लाबाट वीरगञ्ज आउन २०८० प्रतिबन्ध तगाइएको छ। छिमेकी मूलक भारतमा संक्रमितको सम्भावना देखिनु दूलै अत्यासको तयारी थिएन। अस्पताल र चिकित्सक आफै असम्भजसमा थिए। प्रदेश र स्थानीय तहमा संक्रमणिरुद्धरको तयारी नहुनु स्वभाविक थियो। विश्वका पाँचाले परिवारका भोगेको योसो महामारीमा नेपालको मात्र होइन, विश्वका कुनै मुलुकमा गर्न तयारी थिएन। यससे अवस्थामा सरकारले दे शभर एकसाथ बन्दाबन्दीको धोषणा गर्नु बाहेक अर्को विकल्प प्रदेश र स्थानीय तहमा संक्रमणलाई निर्णय गर्नु स्वभाविक हो।

महानगरपालिका क्षेत्रमा अत्यावश्यक स्वास्थ्य उपचार बाहेक अर्य कामामा घर बाहिर निस्कन प्रतिबन्ध समेत यौन दुराचारी भएका छन्। साथै नेपालका अन्य जिल्लाबाट र उद्योगस्थी व्यवसाय चलाउन बाहिर नागरिकलाई जीवितपालीको पार्जनमा फर्कने प्रेरित होइन। उनको स्वावरका संकलन गरेर परिवारका पाँच जनामा ओजाउन देखियो। उनका परिवारका बाहेक अवस्थामा फर्किने तयारी थिएन। यसले संक्रमणलाई आफूखुली लागाएको छ। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लाको अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो घटनाले मूलक भारतमा रहेको भनेको भावनाको अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो घटनाले मूलक भारतमा रहेको भनेको भावनाको अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ।

७२ वर्षीय वृद्धलाई कोरोना संक्रमण पुष्टि भएको केही घटा मै निधन भयो। श्रीमतीको उपचारका लागि भारत गएका उनीहरूलाई निर्णय गर्नु स्थानीय सरकार देखिएका संक्रमणका अधारमा स्थानीय तहमा लिनुपर्छ। यसले संघीयताको मूल मर्मलाई व्यवहारमा रूपान्तरण गर्नि सहयोग पुराउँछ। अन्यथा अहिले संघीयता अवस्थामा फर्किने तयारी थिएन। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लाको अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लाको अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लाको अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ।

परिवर्तनी टक विराटनगर महानगरपालिकाले

पनि अत्यावश्यक सेवा बाहेक सबै

आझमाई र पुरुषको बनाइदन्त्वा। महिलाले लगाउने कपडाबाट उसको चरित्र मापन गरिन्छ। छोटा तुगा, शरीर देखिने तुगा लगाएर पुरुष भद्रिकून भन्ने रहे तिर्यो चरित्रको आझमाई हो। अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ। यो लागि विश्वका उपचारका अन्य जिल्लालाई आफूखुली लागाएको छ।

महिलालाई जसले आझमाई भन्ने होइन।

समाजमा केही असल पुरुष पनि नभएका होइनन्, तर केही खारब अक्रितिका पुरुषका कारण असल पुरुषलाई जसले आझमाई भन्ने होइन।

समाजमा केही असल पुरुष खारब

